

BEAUTY AND THE BEAST:

**TERMINOLOGIA COSMETICII
ÎN LIMBA ROMÂNĂ ACTUALĂ**

IULIA DRĂGHICI

BEAUTY AND THE BEAST:
**TERMINOLOGIA COSMETICII
ÎN LIMBA ROMÂNĂ ACTUALĂ**

EDITURA UNIVERSITARĂ
București, 2015

Colecția FILOLOGIE

Referent științific: Prof. univ. dr. Adriana Stoichițoiu Ichim

Redactor: Gheorghe Iovan

Tehnoredactor: Ameluța Vișan

Coperta: Monica Balaban

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.) și inclusă de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (C.N.A.T.D.C.U.) în categoria editurilor de prestigiu recunoscut.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DRĂGHICI, IULIA

Beauty and the Beast : terminologia cosmeticii în limba română actuală /
Iulia Drăghici. - București : Editura Universitară, 2015

Bibliogr.

ISBN 978-606-28-0313-1

811.135.1

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786062803131

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Editurii Universitare

Copyright © 2015

Editura Universitară

Editor: Vasile Muscalu

B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București

Tel.: 021 – 315.32.47 / 319.67.27

www.editurauniversitara.ro

e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021-315.32.47 / 319.67.27 / 0744 EDITOR / 07217 CARTE

comenzi@editurauniversitara.ro

O.P. 15, C.P. 35, București

www.editurauniversitara.ro

CUPRINS

CAPITOLUL 1. INTRODUCERE	9
CAPITOLUL 2. PRINCIPII TEORETICE ȘI METODOLOGICE	18
2.1 Terminologie și terminologii. Modalități de abordare.	18
2.2 Terminologia cosmeticii – domenii, subdomenii. Surse. Principii de alcătuire a corpusului analizat.	23
2.3 Terminologie „internă” și terminologie „externă”. <i>Termen vs. cuvânt.</i>	25
2.4 Termenul – posibilități de exprimare. Unități monomembre (simple; compuse); unități plurimembre (complexe) din terminologia cosmeticii.	33
CAPITOLUL 3. CLASIFICĂRI ALE TERMENILOR COSMETICI DIN PUNCT DE VEDERE CRONOLOGIC ȘI ETIMOLOGIC	37
3.1 Perspectiva diacronică	37
3.1.1 <i>Termeni vechi (latinești, grecești, slavi, maghiari, turcești, franțuzești, italienești).</i>	39
3.1.2 <i>Termeni recente.</i>	40
3.1.3 <i>Termeni foarte recent împrumutați</i>	40
3.2 Perspectiva etimologică	41
3.2.1 <i>Cuvinte din lexicul comun al limbii române</i>	41
3.2.2 <i>Împrumuturi:</i>	42
3.2.3 <i>Calcuri</i>	43
3.2.4 <i>Creații interne</i>	45

3.3 Considerații generale privind principiile și problemele analizei întreprinse.....	46
---	----

CAPITOLUL 4. ASPECTE LEXICOSEMANTICE ALE TERMINOLOGIEI COSMETICII 49

4.1 Mutații semantice înregistrate de cuvinte din TC.	50
4.1.1 <i>Lărgirea sensului:</i>	50
4.1.2 <i>Îngustarea sensului – specializare semantică ..</i>	50
4.1.3 <i>Metafora terminologică</i>	51
4.2 Modalități de analiză a termenilor cosmetici. Paradigmatic și sintagmatic, raportul dintre ele.	52
4.2.1 <i>Polisemia termenilor cosmetici</i>	54
4.2.2 <i>Sinonimia termenilor cosmetici</i>	62
4.2.3 <i>Antonimia termenilor cosmetici</i>	67
4.2.4 <i>Hiponimia/Hiperonimia termenilor cosmetici</i> .	70

CAPITOLUL 5. TERMINOLOGIA COSMETICII ÎN DICȚIONARE 75

5.1 Definiții lexicografice vs. definiții terminologice (terminografice) ale termenilor cosmetici.	75
5.2 Termenii cosmetici în definițiile lexicografice	78

CAPITOLUL 6. INFLUENȚA ENGLEZĂ ÎN TERMINOLOGIA COSMETICII 118

6.1 Conceptul de anglicism	123
6.2 Anglicismele din terminologia cosmeticii	125
6.2.1 <i>Noutăți „absolute”</i>	126
6.2.2 <i>Noutăți „relative”</i>	141

CAPITOLUL 7. ASPECTE PRAGMADISCURSIVE ALE UTILIZĂRII TERMINOLOGIEI COSMETICII 156

7.1 Precizări terminologice și metodologice	156
---	-----

7.1.1 <i>Relația text discurs</i>	159
7.2 Comunicarea de tip publicitar; discursul publicitar cosmetic (DPC).	165
7.2.1 <i>TC în tipul discursiv didactic/științific</i>	169
7.2.2 <i>Reclama în reviste</i>	178
7.2.3 <i>Reclama în pliante publicitare</i>	186
7.2.4 <i>Reclama în Jurnalul de cosmetică</i>	193
CAPITOLUL 8. CONCLUZII	203
BIBLIOGRAFIE	232
1. Volume colective; acte ale unor congrese/conferințe .	232
2. Lucrări de autor	233
3. Dicționare	257
4. Dicționare online:	259
SURSE	262
ANEXA	
TERMENI COSMETICI DIN CORPUS ATESTAȚI/NEATESTAȚI ÎN DICȚIONARE ALE LIMBII ROMÂNE ACTUALE	268

CAPITOLUL 1

INTRODUCERE

*Terminology is anything but a dry technical subject,
but rather an opening onto whole new worlds
(Humbley 2009:5).*

Terminologiile au dobândit o importanță sporită pentru societatea zilelor noastre pe măsura dezvoltării tehnologiei și a științei pe fundalul globalizării și al acumulării de cunoștințe din diverse domenii speciale. Combinația dintre rata accelerată a producerii informației și creșterea vitezei cu care aceasta circulă are multe consecințe: inconsecvența terminologică, absența standardizării terminologice etc. Se produce și se consumă mai multă informație în mai puțin timp și, concomitent, trebuie să se mențină și să se îmbunătățească nivelul calității conținutului acesteia. În acest context, în ultimele decenii se observă un interes deosebit pentru studiul termenilor tehnici, specializați, după cum o demonstrează publicarea de numeroase articole, manuale și studii¹, pe lângă organizarea regulată de conferințe internaționale de termi-

---

¹ Auger 1982, 1984, 1986, 1988, 1989; Béjoint 1989, 1993, 2000, 2005; Bessé 1991, 1994; Boulanger 1987; Bidu-Vrănceanu 2000, 2001, 2005, 2007, 2010; Cabré 1995, 1997, 1998, 2000, 2003, 2004, 2007; Corbeil 1988, 1991; Felber 1984; Gaudin 1991, 1993, 1995; Humbley 1987; Lerat 1990, 1994, 1995, 1997, 1998; Rastier 1994, 1995; Rey 1993, 1995; Sager 1980, 1990, 1999, 2000; Ursu 1962; Wüster 1982 etc.

nologie. În egală măsură, intervenția statului și a guvernelor în chestiuni lingvistice duce la includerea terminologiei în politicile de normare a limbii și crearea unor organisme oficiale pentru promovarea acesteia.

În prezent, orientarea normativă a terminologiei co-există cu cea descriptivă, mai recentă, pe fondul unui interes deosebit pentru aplicațiile privind managementul terminologic computațional - extracția automată de termeni, crearea de bănci standardizate de termeni etc. (Condamines, Rebeyrolle, Soubeille 2004: 7). Faptul că vocabularele de specialitate se dezvoltă constant favorizează proliferarea studiilor cu aplicații practice referitoare la tratamentul computațional al termenilor, uneori în absența unor baze satisfăcătoare teoretice și/sau descriptive (Kageura 2002: 2).

Scopul cercetării de față îl constituie abordarea după modele și metode lingvistice a unui fenomen specific societăților moderne – *les sociétés du savoir* (Meyer, Mackintosh 2000b: 201): mișcarea lexicului specializat (LS) spre lexicul comun (LC), luând în discuție efecte majore precum terminologizarea, determinologizarea², și interdisciplinaritatea. Această extindere a termenilor este motivată, în mare parte, de noile realități extralingvistice: atât interesul larg al vorbitorilor pentru terminologiile științifice, în cadrul tendinței de „democratizare a cunoașterii” (Gaudin 2003: 151) sau de „laicizare a științelor” (Rastier 1995: 45), cât și tendința dezvoltării unor domenii interdisciplinare, unde specialiști cu formații diferite sunt implicați în cercetarea aceluiași obiect de studiu.

Obiectul cercetării de față este reprezentat de terminologia cosmeticii (TC), o terminologie cu grad mai redus de

---

² Reprezintă decodarea parțială a sensului specializat de către vorbitorii profani într-un anumit domeniu (Bidu-Vrănceanu 2007: 157-158).

specializare³, sub aspectul organizării lexico-semantice și discursiv-textuale din perspectiva pragmaticii. În special, vom urmări TC în raport cu LC: singura realitate analizabilă o constituie termenul, așadar vom releva caracteristicile acestuia pe baza materialului de cercetare. Spre deosebire de alte terminologii și limbaje de specialitate, TC nu beneficiază până în prezent de o abordare științifică elaborată (texte specializate de nivel academic, dicționare de profil), în ciuda dinamicii sale lexicale ample. Astfel, vom aborda un corpus cu nivel mediu și inferior de specializare, incluzând (în ordine cronologică):

1) manuale și cursuri de cosmetică (Christine Valmy, *Secretele frumuseții* (2006), Anne-Marie Enciu, *Manual de cosmetică profesională* (2007), Maria Ștefan, *Curs practic de cosmetică* (2010), Umberto Borellini, *Manual de cosmetică profesională - De la dermatocosmetică la cosmeceutică* (2013).

2) dicționare de uz general (CADE, DLRM, DEX1, DEX2, MDN, DCR3);

3) articole și rubrici cu specific cosmetic din presa pentru femei⁴ (reviste: *Avantaje*, *Bravo Girl*, *Cool Girl*, *Cosmopolitan*, *Glamour*, *The One*, *Unica*, *Viva*);

---

³În opinia lui Cabré (1998: 224), fiecare limbaj de specialitate poate fi actualizat la niveluri diferite de specializare: *Le sommet de la pyramide correspond à la communication entre spécialistes et la base, à la communication de vulgarisation destinée au grand public. [...] D'autres «langues», comme celles de la banque, de la Bourse, du droit et de l'économie appliquée constituent un terrain intermédiaire entre les langues plus spécialisées et celles plus générales. Celle de la restauration, de la coiffure, de la ferronnerie, des sports, enfin, présentent un degré bien moindre de spécialisation et se trouvent de ce fait à la frontière de la langue commune.*

⁴ Presa pentru femei reprezintă unul dintre cele mai importante segmente de presă din România, având în vedere numărul cititoarelor. Între revistele pentru femei examinate am constatat asemănări și deosebiri, explicabile prin diverși factori pragmatolingvistici: 1. în funcție de vârstă, pot fi identificate

4) pliante și broșuri publicitare, cataloage și prospecte (*Avon, Oriflame, Yves Rocher*), site-uri de pe Internet (*www.jurnaluldeestetica.ro* etc. – vezi **Surse**).

Analiza lingvistică a textelor de specializare medie și inferioară disponibile și a dicționarelor românești reflectă evoluții și diferențe conceptual – semantice ale termenilor cosmetici specializați care „migrează” continuu spre limba română folosită în comunicarea uzuală. Mass-media favorizează extinderea acestora dincolo de domeniul strict al specialiștilor și relevă utilizarea lor frecventă în LC. Ca atare, a fost supus analizei un inventar de 104 de termeni cosmetici (desemnând produse cosmetice) și 40 de texte (10 reclame și anunțuri publicitare din broșuri și pliante publicitare, 10 texte din reviste: rubrici și articole pe teme cosmetice, 15 texte din cursuri și manuale de cosmetică profesională și 5 reclame aparținând discursului cosmetic intermediar între cel specializat și cel informativ, respectiv de popularizare – din *Jurnalul de estetică*) excerptat din sursele amintite mai sus în perioada octombrie 2012 - iulie 2015. Inventarul astfel obținut va fi verificat sub aspectul prezenței în dicționare și al definirii termenilor respectivi în lucrările lexicografice menționate mai sus. Corpusul alcătuit pentru terminologia cosmetică (v.

---

trei categorii: reviste pentru adolescente (*Bravo Girl* și *Cool Girl*), pentru tinere (așa-numitele reviste *pocket*, datorită formatului mic: *Glamour*) și reviste adresate femeilor (*Cosmopolitan, The One, Unica* etc.); 2. în funcție de statutul economic, așa cum arată un studiu realizat de revista *Capital* (<http://www.capital.ro/bx103ncile-x15fi-bx103uturile-curteazx103-revistele-pentru-femei-103782.html>), în România există trei tipuri de reviste pentru femei: reviste *up-market* („de lux” sau *glossy*), care se adresează cititoarelor din mediul urban, cu o situație financiară bună și cu studii superioare (*Cosmopolitan, The One, Unica*); *low-market* (denumite și *mass-market* sau *populare*), reviste adresate femeilor cu o putere de cumpărare redusă (*Libertatea pentru femei, Lumea femeilor*); reviste *middle-market*, o categorie intermediară (*Avantaje, Viva*).

Anexa) nu este exhaustiv, deoarece conținutul său este în strânsă legătură cu schimbările economico-tehnologice în plină derulare.

Demersul nostru va lua în discuție aspectele sociolingvistice și pragmadiscursive ale TC, înscriindu-se astfel în linia descrierilor lingvistice ale terminologiilor românești (cf. Bidu-Vrănceanu 2000, 2007, 2010). Principiile de analiză aparțin terminologiei numite „externă” (Bidu-Vrănceanu 2007: 11), în contextul fenomenului actual de extindere a termenilor specializați dincolo de un domeniu specific (Bidu-Vrănceanu 2007: 9, 16-18; 155-156). Metoda proprie acestei orientări este prioritar lingvistică deoarece obiectivul terminologiei „externe” este „înregistrarea, explicarea, descrierea termenilor specializați din diverse domenii, în sine sau în relația cu limba comună” (Bidu-Vrănceanu 2007: 31). Am ales să ne concentrăm atenția asupra terminologiei cosmeticii, una dintre terminologiile dinamice, numite de specialiști „socioterminologii” (Gaudin 2003: 5), deoarece interesul tot mai larg al vorbitorilor nespecialiști pentru termenii cosmetici impune studierea relațiilor lexicului comun cu cel specializat⁵ în acest cadru. Prin urmare, vom investiga:

- sensul specializat al termenilor cosmetici în funcție de relația dintre dicționare (generale) și texte cu grade diferite de specializare în domeniu;
- aspecte de ordin etimologic;
- ponderea influenței engleze în terminologia cosmeticii;

---

⁵Gaudin consideră că „în ansamblu, cercetările în terminologie sunt întotdeauna orientate spre utilizatori”, subliniind astfel „dimensiunea antropologică din ce în ce mai evidentă” a științei terminologice.”(Gaudin 2003: 7).

- actele de limbaj în care se utilizează TC și strategiile discursive implicate.

Structura lucrării este următoarea:

Capitolul 1 (*Introducere*) prezintă: motivația alegerii temei, obiectul cercetării TC, corpusul, metoda de analiză și finalitatea cercetării TC.

Capitolul 2 (*Principii teoretice și metodologice*) al tezei face o serie de precizări preliminarii privind domeniul terminologiei: etimologie, istoric, tipologie, relația termen-cuvânt. În egală măsură, introduce domeniul terminologiei cosmeticii și prezintă principiul de alcătuire a corpusului analizat.

Capitolele 3 (*Clasificări ale termenilor cosmetici din punct de vedere cronologic și etimologic*) și **4** (*Aspecte lexico-semantice ale terminologiei cosmeticii*) ale lucrării abordează TC sub aspect lexico-semantic, referindu-se la modalitățile de analiză a termenilor cosmetici (paradigmatic și sintagmatic).

Capitolul 5 (*Terminologia cosmeticii în dicționare*) include o analiză a definițiilor terminografice și lexicografice ale termenilor cosmetici, începând de la cei mai vechi și până la cei mai recentți.

Dintre aceștia, anglicismele sunt luate în considerare în **Capitolul 6** (*Influența engleză în terminologia cosmeticii*), care vizează problematica acestora în cadrul terminologiei cosmeticii din punctul de vedere al dinamicii sensului și al gradului de asimilare.

Capitolul 7 (*Aspecte pragmadiscursive ale utilizării terminologiei cosmeticii*) discută aspectele pragmadiscursive ale terminologiei cosmeticii, luând în considerare câteva tipuri discursive în care apare TC.

Capitolul 8 cuprinde concluziile cercetării și conturează perspectivele unor studii ulterioare.

Suportul metodologic al reflecțiilor noastre cu privire la problematica abordată îl vor constitui, în primul rând, cercetările recente din domeniul lingvisticii generale și teoretice și al lingvisticii aplicate. Prima abordare va fi cea descriptivă a semanticii moderne (paradigmatică și sintagmatică) privind terminologia și terminografia (cf. Bidu-Vrănceanu 2007). Ulterior, TC va fi abordată din perspectiva specifică lingvisticii sincronice de tip discursiv-textual și a pragmaticii prin raportarea și explicarea particularităților lingvistice în funcție de elementele cadrului pragmatic (discurs/text, emițător, receptor, context situațional/context verbal, competență comunicațională, acte de limbaj și finalitate) în care funcționează discursul cu specific cosmetic. Ocazional, din perspectivă normativă, vor fi făcute observații privind corectitudinea utilizărilor termenilor cosmetici.

În ceea ce privește modalitatea de analiză adecvată pentru realitatea destul de complexă a comunicării în domeniul cosmeticii, am optat pentru demersul terminologic descriptiv într-o prima etapă, urmat de cel pragmatic și discursiv-textual.

Vom analiza sensul specializat în paradigme sau clase de termeni apte să precizeze relațional și diferențial definițiile lexicografice și terminografice. În anumite cazuri, vom combina analiza paradigmatică cu cea sintagmatică, comparând sensurile dezvoltate de cuvinte în noile contexte de limbă (vom confrunta definițiile lexicografice cu sensurile termenilor cosmetici actualizate în texte), în vederea depistării aspectelor care împiedică o comunicare clară.

Corpusul cercetării de față permite și o analiză a anglicismelor, terminologia cosmeticii fiind unul dintre domeniile care înregistrează un număr ridicat de împrumuturi

și calcuri după model englezesc. Studiul anglicismelor din TC, realizat din perspectivă etimologică și descriptivă, va prezenta situația actuală a împrumuturilor din engleză, luând în considerare în special gradul de adaptare și dinamica sensului.

Pentru prezentarea unei imagini cât mai ample a terminologiei cosmeticii din limba română actuală, vom studia limba nu doar ca sistem, ci și ca activitate practică, pornind de la premisa că TC are un impact asupra lexicului românei actuale, reflectând aspecte ale dinamicii acestuia și particularități de utilizare în diverse tipuri de discursuri (științific, didactic, de popularizare, publicistic, publicitar). Vom investiga actele de limbaj care implică TC și strategiile discursive, ținând seama de principiile stilisticii funcționale și ale pragmaticii.

Alegerea noastră s-a fixat asupra terminologiei cosmeticii din cinci motive principale:

- TC reprezintă o terminologie deschisă, dinamică, în curs de îmbogățire, numai parțial înregistrată în dicționarele române generale și de neologisme;
- Absența unui dicționar românesc specializat pentru domeniul cosmeticii;
- Terminologia cosmeticii constituie un domeniu vulgarizat⁶, care interesează publicul larg (utilizatorul dicționarelor generale și de neologisme);

---

⁶ Subiectele specializate, în sensul strict al termenului, intervin adesea în viața cotidiană, dând naștere unui fenomen numit de autori ca Galisson (1978: 9) sau Cabré (1998 :224) „banalizare”: *Par exemple, lorsque nous expliquons des détails de notre vie professionnelle à des amis qui ne sont pas de la même profession [...], lorsque nous commentons un match de football ou de hockey etc., nous «banalisons» la terminologie de chaque domaine. Les médias contribuent particulièrement à la banalisation de la terminologie spécialisée (ibidem).*

- Terminologia specifică domeniului cosmetic nefiind studiată încă sistematic, limbajul cosmeticii nu este bine stăpânit: unii termeni sunt utilizați în accepții prea largi, prea înguste sau inadecvate;
- Interesul personal pentru domeniul cosmeticii.

Cercetarea poate duce la îmbogățirea cunoștințelor privind terminologia cosmeticii prin informații cu privire la specificul lingvistic al termenilor cosmetici, la utilizarea lor în cadrul textelor specializate. Un asemenea studiu poate contribui la o descriere mai completă a tipologiei discursurilor specializate în limba română actuală.

Valoarea aplicativă a lucrării are în vedere următoarele domenii: lexicografia pentru domeniul cosmeticii - apariția unui/unor dicționar(e) specializat(e), îmbogățirea dicționarelor generale de neologisme; îmbunătățirea traducerii termenilor și enunțurilor din limbajul cosmetic (etichete de produse cosmetice, instrucțiuni privind operațiuni cosmetice etc.); accesibilizarea TC pentru nespecialiști. Domeniile care pot beneficia de rezultatele investigării TC sunt lexicologia, lexicografia, didactica și traductologia. Finalitatea investigării TC pentru specialiștii în cosmetică constă în ameliorarea comunicării între aceștia și nespecialiști, precum și în rezolvarea dificultăților cu care se confruntă cei din urmă în receptarea limbajului cosmetic specializat.

Sperăm ca acest studiu să constituie punctul de pornire în vederea realizării unui mic dicționar de termeni cosmetici, cu scopul facilitării comunicării clare și eficiente în acest domeniu prin asigurarea accesibilității limbajului cosmetic pentru nespecialiști și a preciziei acestuia pentru specialiști.

CAPITOLUL 2

PRINCIPII TEORETICE ȘI METODOLOGICE

2.1 Terminologie și terminologii. Modalități de abordare.

Terminologia⁷ este considerată o disciplină aflată la intersecția dintre lingvistică, științele cognitive, științele informării, comunicării și informaticii. Conceptul de „terminologie” are mai multe accepții⁸, dintre care amintim două: pe de o parte, domeniu științific cu caracter interdisciplinar, definit la modul cel mai general ca „știință a

---

⁷ Din punct de vedere etimologic, *terminologie* provine de la numele divinității romane Terminus, fiul lui Jupiter, „*qui présidait au bornage des terrains dont il était le gardien, garant de la paix et de la bonne entente entre voisins*”. Această etimologie clarifică într-o anumită măsură natura funcției terminologului, capabilă, uneori, să creeze confuzii și interpretări eronate: „*Non, le terminologue n'est pas un exterminateur d'insectes nuisibles ni le spécialiste des maladies terminales [...] Ce langagier s'occupe du «bornage» des termes spécialisés (démitation des notions), dont il est le «gardien» (consignation des données terminologiques) en vue d'assurer la «paix et la bonne entente» (compréhension et harmonie) entre les «voisins» (usagers de la langue spécialisée)*” (Delisle 2008: xxix).

⁸ Cabré (1998: 70) este de părere că termenul „terminologie” desemnează cel puțin trei concepte diferite:

- a. *L'ensemble des principes et des fondements conceptuels qui régissent l'étude des termes;*
- b. *L'ensemble des règles qui permettent de réaliser un travail terminographique;*
- c. *L'ensemble des termes d'un domaine de spécialité donné.*

termenilor”. Această interdisciplinaritate a terminologiei este determinată de caracterul unităților terminologice, termenii, care sunt *à la fois des unités de la langue (la linguistique), des éléments de connaissance (les sciences cognitives), des véhicules de communication (la théorie de la communication)* (Cabré 1998: 61). Termenii sunt utilizați în comunicarea specializată și sunt procesați cu ajutorul computerului în activitatea terminografică (informatică).

Pe de altă parte, terminologia constituie un „ansamblu de termeni folosiți de diverse limbaje de specialitate, pentru a transmite cunoștințe într-un domeniu particular de activitate profesională” (Bidu-Vrănceanu 2007: 20-23). A doua interpretare are în vedere „inventarul (corpusul) termenilor dintr-un anumit domeniu”, considerat obiect de cercetare științifică și desemnat fie specificând domeniul printr-un adjectiv (de exemplu, „terminologia cosmeticii/lingvistică/ economică” etc.), fie ca „inventar general” prin pluralul „terminologii” (Bidu-Vrănceanu 2010: 17). Parcursul nostru interpretativ va fi realizat din perspectiva celei de-a doua abordări.

Deși statutul terminologiei ca știință autonomă este controversat⁹, cercetarea noastră pleacă de la postulatul conform căruia terminologia este o disciplină ce posedă

---

⁹ Complexitatea interpretărilor terminologiei ca știință este dată de coexistența mai multor definiții (Busuioc, Cucu 2003: 10-11), fiecare presupunând orientări și modalități de abordare. Abordarea interdisciplinară este sugerată de definiția terminologiei ca „știință a termenilor pe care îi studiază din perspectiva mecanismelor lingvistice și socio-psihologice ale apariției, evoluției și difuzării lor” (Bidu-Vrănceanu 2001, 2007, 2010). Ca bază de date a unui anumit domeniu, următoarea definiție are în vedere obiectul științei terminologiei, înțelegând strict ca fiind „inventarierea, producerea, analiza și normarea vocabulelor specializate” (Busuioc, Cucu 2003: 18) de către specialiști care „ordonează cunoștințele (dintr-un anumit domeniu) și dau conceptelor accepții și definiții clare, oricare ar fi limba în care se exprimă” (*id.*: 12).

propriile principii de bază (teoria terminologică) și propriile aplicații (elaborarea vocabularelor, dicționarelor, normarea denominării). Bazele conceptuale ale teoriei terminologice nu îi sunt specifice, fiind derivate – ca pentru orice obiect de studiu interdisciplinar – din disciplinele care o compun: lingvistica, logica, ontologia și teoria informării. Din punctul de vedere al obiectului său primar - limba în dimensiunea sa comunicativă - terminologia face parte din lingvistica aplicată. Ca disciplină științifică preocupată de comunicarea specializată și mijloacele ei specifice, terminologia a apărut și s-a dezvoltat în a doua jumătate a secolului al XX-lea¹⁰. Alături de ea, terminografia este activitatea de înregistrare și definire a termenilor, de gestionare și difuzare a informațiilor terminologice. În prezent, această activitate este realizată în majoritatea cazurilor pe suport informatic. Terminologia se ocupă, în principal, de sistemul organizat tematic al unităților lexicale ale științei și tehnicii, dar și al altor domenii. Toate schimbările din sistemul științelor presupun schimbări paralele în sistemul denumirilor, iar rolul terminologiei este să rezolve această problemă: „*Intervenția terminologiei ca metodă specifică a științei trebuie făcută mai ales în tehnologie, drept și în toate domeniile în care există o mare circulație a științelor*” (Rey 1988a: 65).

Ambiguitatea creată de polisemia termenului *terminologie* poate fi anulată de termenul *terminografie*, creat prin analogie cu *lexicografie*. Terminografia – reprezintă, înainte de toate, o ramură particulară a lexicografiei (Khaioutine 1978 *apud* Delisle 2008: xxxi). Terminograful are sarcina este de a colecta termeni pentru a-i prezenta, fără a

---

¹⁰ Este considerată capitală, pentru nașterea terminologiei, lucrarea de doctorat a austriacului Eugen Wüster, *Internationale Sprechnormung in der Technik, besonders in der Elektrotechnik, publicată în 1931*” (Pavel, Rucăreanu 2001: 17).